642/02

Den 8. april 2002 blev i sag nr. 56.332:

xxxx xxxxx
xxxxx xx xxxxxxxx xxx
xxxxxx xx xxxxxxxxx
xxxxx xxxxxxxxx xxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har personforsikring i Danica Pension, klager ved sin advokat over, at selskabet pr. 1/2 2002 ophører med at yde forsikringsdækning.,

Selskabet finder det ikke sandsynliggjort, at klagerens erhvervsevne efter dette tidspunkt er nedsat med mindst halvdelen.

Den tegnede forsikring giver ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalideydelse ved en nedsættelse af erhvervsevnen med mindst 2/3. Ved en nedsættelse af erhvervsevnen med mindst halvdelen giver den ret til udbetaling af halv invalideydelse.

Klageren, som er født i 1954, blev syg i 1994, og selskabet har løbende ydet fuld forsikringsdækning fra 1996. Klageren har søgt om forhøjet almindelig førtidspension, hvilket der imidlertid blev givet afslag på. Hun klagede herefter til Den Sociale Sikringsstyrelse, som den 12/2 1998 traf følgende afgørelse: "Styrelsen har behandlet Deres sag om førtidspension. Ved sagens behandling i Styrelsen har der deltaget lægekonsulent. Styrelsen har truffet følgende **AFGØRELSE** De opfylder ikke betingelserne for at få forhøjet almindelig førtidspension efter § 14, stk. 3, nr. 1 i lov om social pension. Begrundelsen er, at Deres lidelse sådan som den er beskrevet i de foreliggende lægelige oplys-

ninger, ikke er af en sådan sværhedsgrad, at den nedsætter Deres erhvervsevne med mindst halvdelen på grund af helbredsmæssige forhold. Styrelsen har lagt vægt på oplysninger om Deres helbredsmæssige forhold fra lægerne V., G. og T. samt psykologerne M. og H. Det fremgår blandt andet heraf, at De lider af anfaldsvis optrædende svimmelhed med balanceusikkerhed. Anfaldene kan vare i flere timer. Der synes at have været en halv snes tilfælde med stigende hyppighed. Endvidere har De uafhængigt heraf lidt af svimmelhed, der fremkaldes af anstrengelse og hovedbøjning. Endelig klages der over høresusen (tinnitus) og støjoverfølsomhed. De opfylder heller ikke betingelserne for at få forhøjet almindelig førtidspension efter § 14, stk. 3, nr. 2 i lov om social pension. Begrundelsen er, at Deres erhvervsevne ikke skønnes varigt nedsat med mindst halvdelen på baggrund af sociale og helbredsmæssige årsager."

Selskabet meddelte i skrivelse af 1/4 1998 klageren, at man pr. 1/5 1998 ville nedsætte invalideydelsen til halvdelen samt genoptage præmiebetalingen, idet man fandt klagerens erhvervsevne nedsat til mellem 1/2 og 1/3.

I august 1998 foranledigede selskabet en neuropsykologisk undersøgelse foretaget ved neuropsykolog G.Ø., og af speciallægeerklæringen fra denne undersøgelse fremgår bl.a.: "**Konklusion** I sin aktuelle tilstand er E.G. [klageren] uarbejdsdygtig. De afgørende subjektive gener er unormal trætbarhed og daglige anfald med svimmelhed og stærkt ildebefindende. E.G.'s beskrivelser af sin nuværende sårbarhed og svært indskrænkede tilværelse bekræftes af hendes mand. Hendes mor lider angiveligt af de samme problemer. E.G. har i en lang årrække haft tendens til at reagere psykosomatisk med kvalme og opkastninger under stress. Hendes nuværende grundlidelse er ifølge to lægelige eksperter en (noget atypisk) morbus Meniere/Meniere-lignende sygdom. Diagnosen understøttes af en psykolog med specialviden inden for området. Om prognosen råder der dog uenighed. Senest er E.G. undersøgt af specialist i øre-næse-halssygdomme, overlæge, dr.med. P.B. som mener at en betydelig bedring kan opnås ved medicinsk og/eller kirurgisk behandling. E.G. lider også af koncentrations- og hukommelsesbesvær og en fornemmelse af indre rod - en udvikling der også minder om moderens. I maj sidste år fandt cand. psych. L.H. en middelsvær intellektuel reduktion med ekstremt dårlig langtidshukommelse. E.G. og hendes mand mener dog ikke at dette er et væsentligt og i sig selv invaliderende problem. E.G. mener endvidere at de kognitive van-

skeligheder er sekundære til svimmelheden og at hun ville genvinde sin tidligere kapacitet hvis sygdommen lod sig kurere. Den nuværende undersøgelse viser en primær dysleksi, eventuelt kombineret med en afgrænset indlæringsdefekt. Disse svagheder har imidlertid ikke forhindret E.G. i at undervise på handelsskole igennem 20 år, skrive lærebøger og opnå en bachelorgrad i jura på Københavns Universitet. Den psykologiske testning kan hverken bekræfte tilstedeværelsen af en generel reduktion eller verificere klinisk indtryk af frontal dysfunktion, Testningen afdækker derimod svingende motivation/opmærksomhed og en markant hukommelsesdefekt som giver klar mistanke om påvirket hjernefunktion. Endelig viser undersøgelsen en personlighedsstruktur som er sårbar over for nederlag, men som erfaringsmæssigt også formår at genoprette ambitioner og målrettet energi hvis omstændighederne tillader det. Såfremt grundlidelsen bedres i væsentlig grad (som foreslået af dr. B.) bør E.G. psykologisk undersøges på ny og derefter tilbydes kvalificeret demensudredning ved demensklinik eller neuropsykologisk rehabilitering og/eller psykoterapi, alt afhængig af de neuropsykologiske dysfunktioners remission, stabilisering eller restitution. P.t. er hun som sagt ikke i stand til at arbejde overhovedet."

Selskabet fandt fortsat, at klagerens erhvervsevne alene var nedsat til mellem 1/2 og 1/3.

Klageren antog herefter advokat, og i selskabets skrivelse af 18/7 2001 til advokaten hedder det bl.a.: "Lægekonsulenten vurderer fortsat, at E.G.'s generelle arbejdsevne er nedsat med mellem 1/2 og 2/3. Denne vurdering berettiger til udbetaling ved tab af arbejdsevne med 1/2 ydelse. De beder i Deres brev om en begrundelse for, at Danica Pension ikke følger neuropsykolog G.Ø.'s konklusion. Til Deres orientering kan jeg oplyse, at Danica Pension ikke beder speciallægerne om en konklusion, men udelukkende om en beskrivelse af de objektive fund. Det er Danica Pensions lægekonsulents vurdering, at de objektive fund, G.Ø. beskriver, ikke nedsætter E.G.'s generelle arbejdsevne med mere end mellem 1/2 og 2/3. Skulle der imidlertid være sket en forværring af E.G.'s helbredstilstand, beder jeg Dem venligst oplyse forværringens art. Danica Pensions lægekonsulent vil herefter tage stilling til eventuel ny speciallægeundersøgelse."

Advokaten indbragte selskabets afgørelse for nævnet den 23/7 2001.

Efter sagens indbringelse for nævnet har selskabet - med henvisning til, at de seneste lægeoplysninger i sagen er fra 1998 – indkaldt klageren til fornyede speciallægeundersøgelser. Klageren har ikke ønsket at medvirke hertil.

Klagerens advokat har i klageskrivelsen af 19/7 2001 til nævnet udtrykt utilfredshed med, at selskabet: "... i strid med dets egne policebetingelser har ladet de objektive fund - og oven i købet vurderet af en lægekonsulent - være afgørende for nedsættelsen af erhvervsevnen. Hvis det imidlertid var således, at de objektive fund (invaliditeten) skulle være afgørende for erhvervsevnenedsættelsen, så burde det have fundet udtryk i policebetingelserne, og selv hvis det havde givet sig udtryk i policebetingelserne, er det særdeles tvivlsomt om sådanne betingelser kunne have været tillagt afgørende betydning, jf. Forsikringsankenævnets tidligere afgørelser vedrørende budgetforsikringer. Forsikringstageren i nærværende sag har således tegnet en forsikring på nogle vilkår, som forsikringsselskabet groft tilsidesætter, og i stedet tiltager sig retten til at lade objektive fund være afgørende. Dette kan selvsagt ikke tiltrædes, og spørgsmålet er derfor, hvilken vurdering der skal sættes i stedet. Det er min opfattelse, at forsikringstageren, da hun ikke har kunnet arbejde i en årrække, og da den af forsikringsselskabet indhentede lægeerklæring vurderer, at erhvervsevnen er nedsat med mere end 2/3, har løftet bevisbyrden herfor. Det er min opfattelse, at forsikringstagerens egne oplysninger om arbejdsevnen må tillægges væsentlig betydning i en situation, som den foreliggende, hvor forsikringsselskabet ikke foretager en vurdering af de betingelser forsikringsselskabet selv har opstillet. I modsat fald vil det have som konsekvens, at forsikringsselskabet i nærværende og andre sager blot kan lade hånt om deres egne betingelser, uden egentlige konsekvenser."

I selskabets skrivelse af 3/10 2001 til nævnet hedder det bl.a.: "På baggrund af Den Sociale Sikringsstyrelses afgørelse, lægernes udtalelser og de beskedne objektive fund, vurderer Danica Pensions lægekonsulenter, at de helbredsklager, som Sikringsstyrelsen lægger vægt på, udgør en støtteværdi, men ikke i sig selv reducerer den generelle arbejdsevne til halvdelen. Imidlertid belyser G.Ø.'s fyldige og nuancerede erklæring meget klart, at de nedsatte intellektuelle og personlighedsmæssige funktioner må tillægges betydelig vægt. Samlet er det vores vurdering, at den generelle arbejdsevne er nedsat med mere end halvdelen, men mindre end 2/3. Jeg gør opmærksom på, at i henhold til

forsikringsbetingelserne dækker forsikringen ikke, hvis der ikke ved lægelige undersøgelser kan påvises objektive tegn på tilstedeværelsen af mén eller sygdom. Vi fastholder derfor, at den generelle arbejdsevne er nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvilket giver ret til halv udbetaling ved tab af arbejdsevne, men ikke præmiefritagelse. Til en ny helbredsmæssig vurdering af E.G.'s generelle arbejdsevne, ønsker vi en erklæring fra en speciallæge i neurologi og neuropsykologi, for at få klarlagt om der er sket en ændring eller forværring af helbredet siden de seneste helbredsoplysninger. Advokat S.K.J. ser dog ingen grund til at undersøgelserne bliver foretaget. E.G. var indkaldt til undersøgelse hos speciallæge G.Ø. den 17. september 2001, men udeblev fra undersøgelsen. Vi er derfor i tvivl, om vi kan forvente, at de ønskede undersøgelser bliver foretaget. I henhold til forsikringsbetingelserne er det en betingelse for udbetaling, at den generelle arbejdsevne er nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. Kriteriet for udbetaling ved tab af arbejdsevne kan sidestilles med tilkendelse af helbredsbetinget offentlig førtidspension. Kopi af vores breve til speciallæge G.Ø. har jeg i dag sendt til advokaten, men vi har ikke sendt kopi af vores brev til speciallæge P.T., da han netop har oplyst os, at han ikke kan foretage den ønskede undersøgelse."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.: "Forsikringen dækker aldrig midlertidig uarbejdsdygtighed eller varigt tab af arbejdsevne, hvis der ikke ved en lægelig undersøgelse kan påvises objektive tegn på tilstedeværelsen af men eller sygdom (f.eks. hvor der alene er tale om subjektive klager over smerter, gener og lignende). ... **Varigt tab af arbejdsevne** Bliver forsikrede ved med at være sygemeldt, og har forsikredes sygdomstilstand stabiliseret sig i et sådant omfang, at hans fremtidige arbejdsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om forsikredes arbejdsevne varigt er nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. Denne vurdering foretages under alle omstændigheder senest 18 måneder efter den 1. sygedag, eller ved ulykkestilfælde 18 måneder efter skadedagen. Selskabet kan for et begrænset tidsrum en eller flere gange udskyde vurderingen af det varige tab af arbejdsevne. Så længe udskydelsen varer, sker der udbetaling efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed. Forsikredes arbejdsevne anses for varigt at være nedsat til 1/3 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder. Forsikredes arbejds-

evne anses for varigt at være nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder. Ved vurderingen af den forsikredes tab af arbejdsevne foretages et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede anses for egnet til og i tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den førnævnte indtjening, anses hans arbejdsevne ikke for nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. Der tages ikke hensyn til, om forsikrede på grundlag af situationen på arbejdsmarkedet er eller efter omskoling vil blive i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse. Hvis det vurderes, at forsikrede ikke har mistet sin arbejdsevne i den forstand, der nævnes ovenfor, er forsikrede ikke længere berettiget til at modtage ydelser efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed. Har forsikrede modtaget udbetaling efter reglerne om varigt tab af arbejdsevne, men arbejdsevnen genvindes i en sådan grad, at forudsætningen for udbetalingen ikke længere er til stede, ophører udbetalingen. Selskabet kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikrede opfylder betingelserne for at få forsikringsydelsen udbetalt. Udbetalingen ophører i alle tilfælde ved forsikringens ophør. Omfanget af forsikredes tab af arbejdsevne afgøres af selskabet på grundlag af en erklæring afgivet af en af selskabet valgt læge. Selskabet er berettiget til at indhente oplysninger hos enhver læge, der behandler eller har behandlet forsikrede, og til at lade forsikrede undersøge af en af selskabet valgt læge."

Nævnet udtaler:

Den Sociale Sikringsstyrelse afgjorde i februar 1998, at klageren ikke opfyldte betingelsen for at få forhøjet almindelig førtidspension, idet hendes erhvervsevne ikke fandtes nedsat med mindst halvdelen.

Nærværende sag er indbragt for nævnet i juli 2001, og den seneste speciallægeundersøgelse af klageren er fra april 1998.

På denne baggrund har nævnet ingen anledning til at kritisere, at selskabet har ønsket at indhente nye speciallægeerklæringer til bedømmelse af klagerens krav.

Herefter, og da klageren ikke har ønsket at medvirke til fornyede speciallægeundersøgelser,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand